Programmabegroting 2025
Gemeenschappelijke Regeling
Havenschap Groningen Seaports

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports
Handelskade Oost 1 • P.O. Box 20004 • 9930 PA Delfzijl • The Netherlands
Phone +31 (0)596 64 04 00 • a.swart@groningen-seaports.com • www.groningen-seaports.com

Inhoudsopgave

1. **Inleiding** **3**

2. **Beleidsbegroting** **8**

2.1 Het programmaplan *8*

2.2 Paragrafen *8*

2.1.1 A. Lokale heffingen 9

2.2.2 B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 10

2.2.3 C. Onderhoud kapitaalgoederen 14

2.2.4 D. Financiering 14

2.2.5 E. Bedrijfsvoering 16

2.2.6 F. Verbonden partijen 17

2.2.7 G. Grondbeleid 22

2.2.8 H. Wet open overheid 23

3. **Financiële begroting** **24**

3.1. Wijzigingen t.o.v. eerdere begrotingen *24*

3.2 Begroting winst- en verliesrekening 2025 *24*

3.3 Algemene toelichting op de begroting 2025 *25*

3.4 Toelichting begroting winst- en verliesrekening 2025 *25*

4. **Meerjarenraming 2025 – 2028** **27**

4.1. Begroting winst- en verliesrekening 2025-2028 *27*

4.2. Toelichting winst- en verliesrekening 2025-208 *27*

4.3. Balansprognose 2025-2028 *28*

4.4. Toelichting balansprognose 2025-2028 *29*

CONCEPT

1. Inleiding

Voor u ligt de Programmabegroting 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Havenschap Groningen Seaports. De vaststelling van deze Programmabegroting is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 12 juli 2024.

Groningen Seaports

De GR Havenschap Groningen Seaports treedt op als aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. en verstrekker van borgstellingen voor de financiering. Per 14 juni 2013 is Groningen Seaports N.V. opgericht en zijn de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports ondergebracht in Groningen Seaports N.V. Verder is de GR Havenschap Groningen Seaports belast met de uitvoering van de publieke taak. Wat hieronder wordt verstaan, wordt later in dit hoofdstuk toegelicht. De uitvoering daarvan heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports wordt gevormd door Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten van de Provincie Groningen en de colleges van burgemeester en wethouders en de raden van de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland. Het Hoogste orgaan binnen de GR Havenschap Groningen Seaports is het Algemeen Bestuur. De dagelijkse gang van zaken en de voorbereidingen van de vergaderingen van het Algemeen Bestuur zijn een verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur en de Voorzitter. De Voorzitter vertegenwoordigt de GR Havenschap Groningen Seaports in- en buiten rechte. Er is een secretaris ter ondersteuning van deze drie organen.

Borgstelling door de GR Havenschap Groningen Seaports

Op 12 februari 2016 is er een ‘overeenkomst houdende volledig geborgde financiering' getekend tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. Deze overeenkomst verving de borgstellingsovereenkomst die was gesloten ten tijde van de verzelfstandiging.

In 2023 is Groningen Seaports N.V. een nieuwe financieringsovereenkomst aangegaan met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en de Nederlandse Waterschapsbank. Eerdere financieringsafspraken met de BNG zijn daarmee vervallen.

Op basis van art. 2.7 van de overeenkomst houdende volledig geborgde financiering is afgesproken dat indien Groningen Seaports N.V. voor toekomstige investeringen financiering wenst aan te trekken die niet zonder borgstelling is te verkrijgen, zij een schriftelijk verzoek kan indienen bij de GR Havenschap Groningen Seaports om deze financiering mogelijk te maken met behulp van een borgstelling.

CONCEPT

Het was voor Groningen Seaports N.V. voorwaardelijk dat de GR Havenschap Groningen Seaports zich borg stelt voor de nieuwe financieringsafspraken, zoals ook bij de eerdere financiering is gebeurd door middel van het aangaan van de akten van borgtocht.

De gewijzigde afspraken resulteren erin dat het borgstellingsplafond dat tussen de GR Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is afgesproken is vastgesteld op € 292 miljoen. Deze dient als borgstellingsplafond voor de bestaande en toekomstige financieringen van Groningen Seaports N.V.

Op basis van het Bedrijfsplan 2024-2028 van Groningen Seaports N.V. wordt voorzien dat over een aantal jaren de totale financiering kan worden afgebouwd en daarmee ook het gebruik van de borgstelling zal worden verminderd.

Naast het afbouwen van de totale financiering en daarmee het gebruik van de borgstelling is verdere afbouw mogelijk op het moment dat GSP zelfstandig financiering kan aantrekken in de markt. Een van de belangrijkste voorwaarden hiervoor zijn positieve ontwikkeling van de resultaten en ratio's. Financiering zonder borgstelling betekent overigens dat andere zekerheden (hypotheekrecht en pandrechten) zullen moeten worden opgegeven door de GR havenschap Groningen Seaports en verstrekt worden aan de bank.

Bij het afsluiten van de borgstellingsovereenkomst in 2016 is veel aandacht besteed aan de analyse van mogelijke staatssteun. In het kader van de herfinanciering in 2023 zijn de aspecten van staatssteun opnieuw juridisch getoetst door Groningen Seaports N.V. Uitgangspunt is dat een door GR havenschap Groningen Seaports te verstrekken garantstelling geen selectief, niet-marktconform voordeel oplevert voor de NV. Wanneer de garantstelling voldoet aan het MEO-beginsel (Market Economy Operator), is daarvan geen sprake. Voor leningen en garantstellingen is in dat kader doorslaggevend of en in hoeverre een marktconforme vergoeding wordt voldaan.

Als tegenprestatie voor de te verstrekken garantie wordt een borgstellingspremie van 0,8% verstrekt, welke wordt betaald door Groningen Seaports NV aan de GR havenschap Groningen Seaports. Dit betreft een zogeheten safe harbour preme, in overeenstemming met de vermelde percentages in de Mededeling Garanties 2008 van de Europese Commissie.

De financiering van Groningen Seaports N.V. is dusdanig vormgegeven dat de banken éérst nakoming van Groningen Seaports N.V. zullen verlangen. Pas indien en voor zover die in (blijvend) verzuim is met haar betalingsverplichtingen jegens deze banken, zal de door GR havenschap Groningen Seaports verstrekte garantie worden aangesproken. Het is de bedoeling dat eventuele verliezen of kosten (en daarmee het risico) in de eerste plaats door Groningen Seaports N.V. worden gedragen. Slechts indien

en voor zover zij deze verliezen of kosten niet (langer) zelf kan dragen, komt de garantie van de GR havenschap Groningen Seaports in beeld. Daarmee ligt het niet voor de hand dat Groningen Seaports N.V. door de verleende garantstelling een niet-marktconform voordeel zou verkrijgen.

Risico beperkt door voldoende waarde in GSP

De borgstelling vormt een hoge mate van zekerheid voor de financiers van Groningen Seaports N.V., maar vormt een risico voor de GR havenschap Groningen Seaports vanwege de mogelijkheid te worden aangesproken op de garantie. Voor de GR havenschap Groningen Seaports als borgsteller is daarom de beschikbare waarde in Groningen Seaports N.V. van belang. De beschikbare waarde betreft met name de waardering van de (vrij) uitgeefbare terreinen en erfpacht/opstal contracten. De waarde hiervan is getaxeerd op € 610 miljoen (Taxatierapport Cushman en wakefield, 6 november 2023, T212270).

De hiervoor genoemde taxatiewaarde betreft de waarde van de meest voor de hand liggende assets die ten gelde zouden kunnen worden gemaakt (grond en contracten). De totale bedrijfswaarde van Groningen Seaports N.V. omvat ook de infrastructuur, de havenbekkens en kades en ligt veel hoger. Een andere voor overheden bekende manier om naar risico's te kijken is het weerstandsvermogen. Op basis van de gebruikelijke berekening bedraagt de benodigde weerstandcapaciteit over 2023 € 28,5 miljoen, het eigen vermogen van € 289 miljoen is daarmee meer dan ruim voldoende om de risico's af te dekken.

De GR Havenschap Groningen Seaports is van mening dat nieuwe initiatieven van Groningen Seaports N.V. zoveel als mogelijk zelfstandig door de onderneming zelf moeten worden gefinancierd. In het geval de initiatieven een investering vragen van meer dan € 5,0 mln. is op basis van de statuten van de N.V. (art 15.3) instemming vereist van de GR Havenschap Groningen Seaports in zijn hoedanigheid van aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. Zolang het borgstellingsplafond niet wordt overschreden kan overeen worden gekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports borg staat voor de lening die ten behoeve van die investering wordt aangetrokken.

Publieke taak

De GR Havenschap Groningen Seaports is belast met de uitvoering van de publieke taak. Daarmee wordt bedoeld het feitelijk (doen) uitvoeren van publieke taken binnen en in verband met het beheergebied van de GR Havenschap Groningen Seaports, voor zover verband houdende met nautisch beheer, de scheepvaart, de havens en vaarwegen en voor wat betreft de uitvoering van enig publiekrechtelijke taak van de GR Havenschap Groningen Seaports, de provincie Groningen, de gemeente Het Hogeland en/of de gemeente Eemsdelta. De uitvoering heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V. Jaarlijks betaalt de GR Havenschap

Groningen Seaports hiervoor een dienstenvergoeding aan Groningen Seaports N.V. De wijze waarop deze vergoeding tot stand komt is vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst.

Begroting 2025

Ingevolge Artikel 58b van de Wet gemeenschappelijke regelingen dient het Dagelijks Bestuur vóór 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten van de deelnemende provincies te zenden. In dit geval zijn deze kaders opgenomen in deze begroting. Raden en Staten kunnen hierop een zienswijze indienen als bedoeld in artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waarna het Algemeen Bestuur een definitief besluit neemt en de begroting vaststelt en toestuurt aan de raden, Staten en de toezichthouder.

Na verwerking van de opbrengsten en kosten, resteert een geprognotiseerd resultaat van naar verwachting ‘nihil’.

Ontwikkeling governance en visievorming

In 2021 heeft de GR Havenschap Groningen Seaports opdracht gegeven tot het uitvoeren van twee onderzoeken. Het eerste onderzoek richt zich op de vraag of de huidige governancestructuur nog past bij de doelen van de GR Havenschap Groningen Seaports, zoals verwoord in de aandeelhoudersstrategie. De aanleiding van het tweede onderzoek waren berichten in de media over grondaankopen door Groningen Seaports. In 2022 zijn beide rapporten opgeleverd. De conclusie van beide rapporten is het advies om de governance van Groningen Seaports nader te bezien.

Dat is voor AB aanleiding geweest om de directeuren/ c.q. secretarissen van de participanten te vragen een eerste informatieve niet-bindende schets te maken van een mogelijk toekomstige governance-structuur. Er is nadrukkelijk gekozen om deze vraag bij de deelnemers in de GR havenschap Groningen Seaports neer te leggen.

De vraag aan de directies van de deelnemers heeft geleid tot een routekaart waarin stappen zijn opgenomen om enerzijds te komen tot een geschikte governance-structuur, maar ook een proces om te komen tot een herijking van de strategische uitgangspunten van de deelnemers als het gaat om de beoogde doelen die met het havengebied dienen te worden gediend. Deze zogenaamde strategische kaders, vastgesteld door raden en staten moeten een basis bieden voor een herziening van de aandeelhouderstrategie van de GR Havenschap Groningen Seaports. Een eventuele gewijzigde governance-structuur moet leiden tot meer slagvaardige besluitvorming dat ten dienste staat aan de vastgestelde strategische koers en recht doet aan ieders rollen en bevoegdheden.

CONCEPT

Op basis van de huidige planning is de verwachting dat in 2025 met de gewijzigde uitgangspunten en governance-structuur wordt gewerkt. In deze begroting kan daar echter maar beperkt op worden geanticipeerd omdat op het moment van opstellen van dit document nog een besluitvorming heeft plaatsgevonden over de invulling van een en ander.

Delfzijl, 15 april 2024,
Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

CONCEPT

2. Beleidsbegroting

2.1 Het programmaplan

Behoudens de taken als aandeelhouder, borgsteller en de uitvoering van de publieke taak vinden er geen activiteiten plaats binnen de GR Havenschap Groningen Seaports. Daarom wordt één programma “Havenschap Groningen Seaports” geïdentificeerd.

Een onderverdeling in programma’s, met per programma de te realiseren doelstellingen en de hiervoor geraamde lasten en baten is bij de GR Havenschap Groningen Seaports niet relevant, omdat er bij de GR Havenschap Groningen Seaports geen sprake is van verschillende beleidsvelden waarvoor meetbare doelstellingen geformuleerd kunnen worden.

De voor een beleidsindicator relevante gegevens zijn niet beschikbaar voor de GR Havenschap Groningen Seaports.

Tevens is geen overzicht van algemene dekkingsmiddelen en een uiteenzetting met betrekking tot het gebruik van het geraamde bedrag ‘onvoorzien’ opgenomen, omdat deze eveneens niet relevant en niet van toepassing zijn.

2.2 Paragrafen

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient in de programmabegroting een aantal afzonderlijke paragrafen te worden opgenomen. Hieronder zijn achtereenvolgens opgenomen de paragrafen:

A. Lokale heffingen
B. Weerstandsvermogen en risicomanagement
C. Onderhoud kapitaalgoederen
D. Financiering
E. Bedrijfsvoering
F. Verbonden partijen
G. Grondbeleid
H. Wet open overheid

CONCEPT

2.1.1 A. Lokale heffingen

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van de publieke taken uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Voor de uitvoering van de publieke taken geldt het volgende:

Een van deze taken is gericht op het vlot, veilig en efficiënt afhandelen van het scheepvaartverkeer en daardoor het waarborgen van de veiligheid in de havens binnen het beheersgebied van de GR Havenschap Groningen Seaports. Het Nautisch Service Centrum (NSC) fungeert hiertoe zowel intern als extern als opdrachtnemer. Het NSC, in casu de Havenmeester, beschikt over een zelfstandige bevoegdheid om, indien de omstandigheden dat in termen van veiligheid vereisen, op korte termijn naar eigen inzicht en volgens zelf gestelde prioriteiten te handelen. De Havenmeester dient daarbij te handelen binnen de kaders zoals vastgelegd in de door het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports vastgestelde Havenverordening Groningen Seaports 2022. In de die verordening worden de huisregels beschreven waar de scheepvaart zich moet houden in het gebied. Het belangrijkste doel is om de veiligheid te waarborgen in het gebied. De havenmeester is verantwoordelijk voor de uitvoering en de handhaving daarvan.

In de ‘Algemene voorwaarden en tarieven 2024’ worden de tarieven nader toegelicht. De heffing en invordering is uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Op basis van artikel 9 van de dienstverleningsovereenkomst exploiteert Groningen Seaports N.V. de havens, daaronder begrepen de havenbekkens en de kades en is dientengevolge rechthebbende op de zeehavengelden en binnenhavengelden, en al de overige inkomsten in verband met de exploitatie van de havens, die van het gebruik van de havenbekkens en de kades daaronder begrepen. Thans is de verschuldigdheid en invordering daarvan geregeld middels de Algemene Voorwaarden en tarieven 2024. Zeehavengelden en binnenhavengelden en alle andere inkomsten, hoe ook genaamd, die met de exploitatie verband houden (ontvangen kosten en rente daarover begrepen) worden voor zover deze niet rechtstreeks door Groningen Seaports N.V., maar door de GR van derden worden ontvangen, binnen 14 dagen na ontvangst daarvan door de GR aan Groningen Seaports N.V. voldaan. De GR Groningen Seaports doet daarbij verplicht afstand van eventuele verrekenings- en opschortingsrechten. De baten zijn daarmee voor rekening en risico van Groningen Seaports N.V.

Jaarlijks brengt de havenmeester voor 1 maart een verslag uit aan het Dagelijks Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports en andere bestuursorganen die hem zijn bevoegdheden hebben opgedragen. In het verslag rapporteert de havenmeester over de wijze waarop de publieke taken zijn vervuld in het daaraan voorafgaande kalenderjaar. Ook het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports wordt met behulp van dit verslag geïnformeerd.

CONCEPT

2.2.2 B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Voor de beoordeling van de vraag of de GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over een adequaat weerstandsvermogen moet een relatie worden gelegd tussen het risicoprofiel en de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit betreft middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te kunnen afdekken. Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en risico's is dat de beschikbare weerstandscapaciteit minimaal gelijk is aan de boekwaarde van de deelneming en de verstrekte lening. Eventuele risico's worden ten laste van de beschikbare weerstandscapaciteit gebracht.

Risico's

Risico's bestaan voor de GR Havenschap Groningen Seaports uit:

1. Waardering van de 100%-deelneming in Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de marktwaarde van de deelneming onder de verkrijgingsprijs en huidige boekwaarde (€ 198,1 mln.) komt te liggen. Op basis van het verschil tussen de intrinsieke waarde van het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. en de boekwaarde bij GR Havenschap Groningen Seaports wordt dit risico als laag ingeschat.

2. Waardering van de lening aan Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de verstrekte lening ter hoogte van € 22,0 mln niet terugbetaald kan worden door Groningen Seaports N.V. Op basis van het verschil tussen de intrinsieke waarde van het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. en de boekwaarde van de deelneming in Groningen Seaports N.V. bij GR Havenschap Groningen Seaports wordt dit risico als laag ingeschat.

3. Borgstellingen voor het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling (€ 292,0 mln.) die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van het aantrekken van vreemd vermogen. Bij afbouw van de borgstelling aan Groningen Seaports N.V. nemen bovenstaande risico's af. Op basis van het beschikbare weerstandsvermogen en de jaarlijks positieve kasstromen van Groningen Seaports N.V. wordt het risico als zeer laag ingeschat.

4. Naleving wet- en regelgeving; de risico's als gevolg van het eventueel niet naleven van wet- en regelgeving zijn gelet op de aard en omvang van de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports beperkt.

CONCEPT

5. VPB-plicht; het risico dat de GR Havenschap Groningen Seaports vennootschapsbelasting verschuldigd is. Op basis van de uitgevoerde analyse is geconcludeerd dat door de GR Havenschap Groningen Seaports geen belastbare activiteiten worden uitgevoerd.

Afdekking risico's

Bovenstaande risico's worden als volgt afgedekt:

1. Ultimo 2023 bestaat de weerstandscapaciteit van de GR Havenschap Groningen Seaports uit een algemene reserve van € 219,9 mln. De weerstandscapaciteit is minimaal gelijk aan de waardering van de deelneming Groningen Seaports N.V. Dit is voldoende om een eventuele afwaardering van de deelneming te kunnen dekken.

2. Financiers zijn voor de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. niet bereid om zonder zekerheden leningen te verstrekken. Er is bij Groningen Seaports N.V. sprake van in omvang beperkte onderpanden, gezien het feit dat het juridische eigendom van de gronden in het beheersgebied bij de GR Havenschap Groningen Seaports ligt. Groningen Seaports N.V. is bij gebrek aan onderpanden niet in staat om zelfstandig voldoende zekerheden te verstrekken. Om die reden staat de GR Havenschap Groningen Seaports sinds de verzelfstandiging borg voor door Groningen Seaports N.V. aangetrokken financiering.

   Door Groningen Seaports N.V. zijn ten behoeve van de GR Havenschap Groningen Seaports zakelijke zekerheden verstrekt in de vorm van achtereenvolgens (i) het (voor)behouden van juridische eigendom (en daarmee de beschikkingsmacht) bij de levering van economische eigendom van de gronden betrekking hebbende op de onderneming aan Groningen Seaports N.V. (ii) een eerste recht van hypotheek op de aan Groningen Seaports N.V. toebehorende opstal- en erfpachtrechten, alsmede (iii) een eerste recht van pand op inkomsten uit hoofde van achtereenvolgens erfpacht, opstal en economisch eigendom.

   Groningen Seaports N.V. investeert voornamelijk in duurzaam renderende ontwikkelingen in de haven, om zodoende een continue stroom aan inkomsten te genereren en zo de schuldenlast, waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports borg staat, te verlagen.

   Gezien het investeringsprofiel van Groningen Seaports N.V. en de aard van de verstrekte zekerheden is het risico laag, dan wel nihil, dat de schuldenpositie van Groningen Seaports N.V. de door de GR Havenschap Groningen Seaports verstrekte zekerheden overstijgt.

3. Op 13 oktober 2023 is de besluitvorming rondom de herfinanciering van Groningen Seaports N.V. gerealiseerd. De GR Havenschap Groningen Seaports staat borg voor de door Groningen

Seaports N.V. aan te trekken vreemd vermogen. Voor de GR havenschap Groningen Seaports als borgsteller is daarom de beschikbare waarde in Groningen Seaports N.V. van belang. De beschikbare waarde betreft met name de waardering van de (vrij) uitgeefbare terreinen en erfpacht/opstal contracten. De waarde hiervan is getaxeerd op € 610 miljoen (Taxatierapport Cushman en wakefield, 6 november 2023, T212270). De genoemde taxatiewaarde betreft de waarde van de meest voor de hand liggende assets die ten gelde zouden kunnen worden gemaakt. De totale bedrijfswaarde van Groningen Seaports N.V. omvat ook de infrastructuur, de havenbekkens en kades en ligt veel hoger.

Een andere voor overheden bekende manier om naar risico's te kijken is het weerstandsvermogen. Groningen Seaports N.V. rapporteert tweejaarlijks over het weerstandsvermogen van de onderneming. Het weerstandsvermogen (risicoreserve) van Groningen Seaports N.V. is de relatie tussen:

- de waardering van de gronden en verstrekte zekerheden (weerstandscapaciteit);
- alle risico's van Groningen Seaports N.V. waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Op basis van de gebruikelijke berekening bedraagt de benodigde weerstandcapaciteit over 2023 € 28,5 miljoen, het eigen vermogen van € 289 miljoen is daarmee meer dan ruim voldoende om de risico's af te dekken.

In de borgstellingsovereenkomst tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is verder expliciet opgenomen dat sprake is van borgtocht en geen hoofdelijke verbondenheid, zodat de GR Havenschap Groningen Seaports pas aansprakelijk zal kunnen worden gehouden onder een borgtocht, indien en zodra Groningen Seaports N.V. in verzuim is met de voldoening van haar verplichtingen jegens de derde, de derde Groningen Seaports N.V. hierop heeft aangesproken en deze niet alsnog heeft voldaan casu quo heeft kunnen voldoen aan haar verplichtingen (i.e. het beginsel van subsidiariteit, ofwel 'getrapte aansprakelijkheid').

Op basis van het gevoerde beleid wordt op de langere termijn een verdere verlaging van de risico's voor de deelnemers in de GR Havenschap Groningen Seaports voorzien, waardoor het risicoprofiel voor de GR Havenschap Groningen Seaports en daarachter zijn deelnemers in de tijd verder zal afnemen.

4. Het proces van besluitvorming en afhandeling van besluiten is zodanig ingericht dat de risico's met in achtneming van de beperkte activiteiten van de GR maximaal zijn geborgd.

Door Groningen Seaports N.V. zijn ten behoeve van de GR Havenschap Groningen Seaports zakelijke zekerheden verstrekt in de vorm van achtereenvolgens (i) het (voor)behouden van juridische eigendom (en daarmee de beschikkingsmacht) bij de levering van economische eigendom van de gronden betrekking hebbende op de onderneming aan Groningen Seaports N.V. (ii) een eerste recht van hypotheek op de aan Groningen Seaports N.V. toebehorende opstal- en erfpachtrechten, alsmede (iii) een eerste recht van pand op inkomsten uit hoofde van achtereenvolgens erfpacht, opstal en economisch eigendom.

Kengetallen

In relatie tot de genoemde risico's zijn voor de GR Havenschap Groningen Seaports de volgende kengetallen voor 2025 toe te lichten:

1. Netto schuldquote
2. Solvabiliteitsratio
3. Grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte
5. Belastingcapaciteit

1. Netto schuldquote

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een netto schuldquote van 6%.
De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt (per saldo een netto vordering) -/- 809%.

Berekening netto schuldquote: (A+B+C-E-F-G) / H
Berekening netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: (A+B+C-D-E-F-G) / H
A Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)
B Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)
C Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)
D Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)
E Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)
F Liquide middelen (cf art. 40 BBV)
G Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)
H. Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))

2. Solvabiliteitsratio

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een solvabiliteit van 98,5% (EV/TV).
De omvang van het eigen vermogen is voldoende om aan financiële verplichtingen te voldoen.

CONCEPT

3. Grondexploitatie

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen, welke is gesteld op € 1 per hectare. Gezien de geringe waardering van de gronden bestaat er geen grondexploitatierisico.

4. Structurele exploitatieruimte

De GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over voldoende structurele baten om haar structurele lasten te dekken.

5. Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit zoals gedefinieerd voor provincies en gemeenten is niet van toepassing op de verantwoording van de GR Havenschap Groningen Seaports.

2.2.3 C. Onderhoud kapitaalgoederen

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van het onderhoud kapitaalgoederen uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Het gaat hierbij om het onderhoud van wegen, infrastructuur, riolering, water, groen en gebouwen. Om deze reden is de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen niet van toepassing op de GR Havenschap Groningen Seaports.

2.2.4 D. Financiering

Algemeen

De activa kant van de balans van de GR Havenschap Groningen Seaports bestaat grotendeels uit een kapitaalverstrekking aan Groningen Seaports N.V. en uit een verstrekte lening uit hoofde van de inbreng per 14 juni 2013 aan Groningen Seaports N.V. Dit wordt volledig gefinancierd door middel van eigen vermogen.

Op het moment van oprichting van Groningen Seaports N.V. zijn tussen Groningen Seaports N.V. het de GR Havenschap Groningen Seaports zowel een borgstelling- als een dienstverleningsovereenkomst overeengekomen. In de dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van de publieke taken. De borgstellingsovereenkomst vormt de basis voor de borgstelling vanuit de GR Havenschap Groningen Seaports ten behoeve van Groningen Seaports N.V.

CONCEPT

Jaarlijkse rapportage voortvloeiende uit de borgstellingsovereenkomst

Groningen Seaports N.V. zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt aan de GR Havenschap Groningen Seaports N.V. inzicht geven in:

1. de omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgtochtenplafond;
2. de aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die geherfinancierd moeten worden;
3. de omvang van de geldleningen waarvoor borgtochten zijn afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports geen borgtochten heeft afgegeven; en
4. de aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports N.V. aan derden zijn verstrekt.

In de borgstellingsovereenkomst van 12 februari 2016 is overeengekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports 100% borg staat voor financiering van Groningen Seaports N.V. voor de projecten waarover voor de verzelfstandiging een besluit is genomen. Daarnaast kan de GR Groningen Seaports op verzoek borg staan voor andere door Groningen Seaports N.V. aan te trekken kredieten.

Intussen investeert Groningen Seaports N.V. ook door gebruik te maken van een financieringsfaciliteit die niet onder de borgstelling valt. Dit sluit aan op de doelstellingen van de GR Havenschap Groningen Seaports als het gaat om te streven naar zelfstandige financiering door Groningen Seaports N.V. Groningen Seaports N.V. heeft daartoe met haar financiers gewerkt aan een financieringsarrangement waarbij (een deel van) de investeringen separaat zullen worden gefinancierd buiten de geborgde financiering.

Borgstellingsplafond

De geborgde financiering, zoals weergegeven in onderstaande grafiek, is overgenomen uit het bedrijfsplan 2024-2028 van Groningen Seaports N.V. Dit bedrijfsplan is op 22 december 2023 vastgesteld door de Algemene vergadering van Aandeelhouder van Groningen Seaports N.V..

CONCEPT

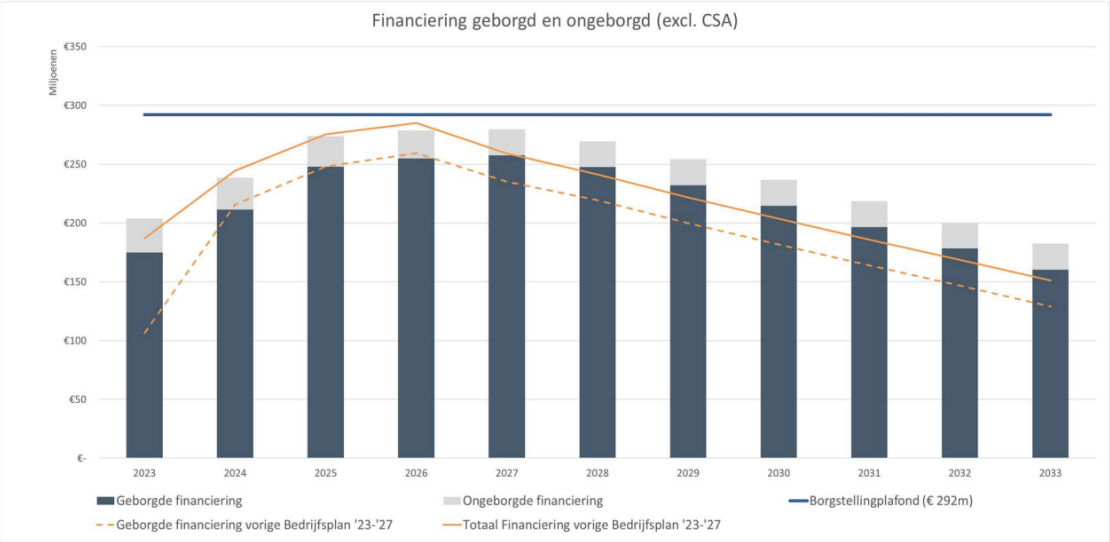

Het borgstellingplafond is gesteld op € 292 miljoen, de verwachte geborgde financiering blijft onder dit plafond. In 2016 is afgesproken om in de loop van de tijd de borgstelling af te bouwen en is bovenstaande geel gearceerde lijn als mogelijke afbouw geschetst.

2.2.5 E. Bedrijfsvoering

In de GR Havenschap Groningen Seaports vinden, behoudens de borgstelling, geen activiteiten plaats. De GR Havenschap Groningen Seaports heeft dan ook geen personeel in dienst.

Het bestuurlijke proces en voorbereiding van de besluitvorming wordt gedaan door de secretaris van de GR Havenschap Groningen Seaports. Behalve dat de secretaris verantwoordelijk is voor de administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports, fungeert deze als adviseur van het bestuur en contactpersoon naar derden.

Door de beperkte omvang van de organisatie heeft de GR Havenschap Groningen Seaports nog geen Functionaris gegevensbescherming benoemd. Op grond van artikel 37 van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is dit een verplichting voor overheidsinstanties en publieke organisaties. Bij besluit van 27 oktober 2021 heeft het DB Gedeputeerde Staten van Groningen verzocht om hierin ondersteuning te bieden. De provincie Groningen heeft de GR in 2021 een aanbod gedaan (tijdelijke) ondersteuning te leveren in de vorm van een Functionaris Gegevensbescherming en een privacy-officer. Momenteel wordt gewerkt aan het effectueren van dit aanbod.

Vanaf boekjaar 2023 zijn gemeenschappelijke regelingen verplicht een rechtmatigheidsverant-woording op te stellen, die zal worden opgenomen in de jaarrekening. Voor de uitvoering van de interne controlewerkzaamheden van deze rechtmatigheidsverantwoording is een contract afgesloten met Deloitte die onder verantwoordelijkheid van het DB de interne controle uitvoert.

Zowel het AB, DB, als de voorzitter hebben diverse bevoegdheden gemandateerd aan de secretaris. Hierdoor kan de dagelijkse gang van zaken efficiënt verlopen. De administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports staat los van de organisatie van Groningen Seaports N.V.

De coördinatie en uitvoering van de werkzaamheden door en ten behoeve van de organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports liggen bij de secretaris. Voor specifieke en complexe vraagstukken wordt externe deskundigheid ingehuurd. Zo wordt het opstellen van de begroting en de jaarrekening uitgevoerd met ondersteuning van een derde partij.

Voor de werkzaamheden die Groningen Seaports N.V. ten behoeve van de GR Havenschap Groningen Seaports uitvoert, wordt een beheervergoeding berekend.

In het kader van het onderzoek naar de governance-structuur zal door de GR Havenschap Groningen Seaports ook nadrukkelijk aandacht worden gevraagd voor de uitvoeringsorganisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports. Deze is de afgelopen periode te kwetsbaar gebleken. Bij een eventuele gewijzigde structuur dient ook een professionaliseringslag gemaakt moet worden binnen de eigen organisatie.

2.2.6 F. Verbonden partijen

Verbonden partij betreft alleen Groningen Seaports N.V. waar de GR Havenschap Groningen Seaports 100% aandeelhouder in is. De verkrijgingsprijs van de deelneming bedraagt € 198,1 mln. De GR Havenschap Groningen Seaports staat borg voor Groningen Seaports N.V., (zie paragraaf financiering). Er is afgesproken dat periodiek door Groningen Seaports N.V. wordt gerapporteerd over de ontwikkelingen in de financiële positie en de ontwikkelingen van de vreemd vermogenspositie ten opzichte van de borgstellingscurve.

Aandeelhoudersstrategie

Op 25 oktober 2016 heeft het Algemeen Bestuur de aandeelhouderstrategie vastgesteld. Hiermee zijn de uitgangspunten voor het beleid van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder vastgelegd. De reden voor het opstellen van de strategie is dat alle bedrijfsmatige en publieke activiteiten van GR Havenschap Groningen Seaports zijn ondergebracht bij de Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports is enig aandeelhouder. In deze constellatie kunnen de belangen van beide partijen uiteenlopen, daarom is besloten een aandeelhouderstrategie op te stellen waarmee Groningen Seaports N.V. de ruimte heeft te ondernemen en waarmee de aandeelhoudersbelangen van de GR Havenschap Groningen Seaports (en daarmee de daarin deelnemende overheden) zijn geborgd.

CONCEPT

De strategie is tot stand gekomen op basis van gesprekken met diverse betrokkenen. Met behulp van de door Groningen Seaports N.V. ter beschikking gestelde gegevens zijn analyses gemaakt van de bedrijfsvoering, maar ook van de economische, maatschappelijke en bestuurlijke omgeving waarin het bedrijf zich beweegt.

Het doel van de aandeelhouderstrategie is het hebben van een handvat waaraan het strategisch beleid van Groningen Seaports N.V. getoetst kan worden, zodanig dat het publieke belang van de aandeelhouder geborgd wordt. Deze publieke belangen zijn, naast de wettelijke taken van de havenmeester die bij Groningen Seaports N.V. zijn neergelegd:
1. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid en
2. Duurzaamheid.

Deze algemene uitgangspunten zijn in de strategie ook nader gespecificeerd, te weten:
Ad.1. Gemiddelde groei van werkgelegenheid van 2% per jaar;
Ad.2. 40% C02 reductie tussen 2015 en 2030.

Groningen Seaports N.V. dient in zijn meerjarenbegrotingen en verantwoording rekenschap te geven van de wijze waarop zij werkt aan deze doelstellingen. De aandeelhouderstrategie is hiervoor de basis.

Tegelijkertijd wordt in de aandeelhouderstrategie aangegeven dat de met de verzelfstandiging beoogde risicobeperking niet in gevaar mag komen. Dit wordt voor een groot deel bereikt doordat Groningen Seaports N.V. zich op basis van deze strategie alleen met haar kerntaken mag bezig houden. Om te bepalen of een activiteit een kerntaak is, zijn vijf ‘toetsingscriteria’ opgenomen. Bij iedere business case zou expliciet de afweging moeten worden gemaakt of een project binnen de scope past op basis van:

- De bijdrage aan doelstellingen en rendementseisen van de aandeelhouders
- Passend in het beheersgebied van Groningen Seaports
- Het risicoprofiel van het project bezien in het licht van de bestaande kerntaken van Groningen Seaports
- De beschikbaarheid van benodigde competenties voor het project binnen de organisatie van Groningen Seaports
- De vraag of marktpartijen het betreffende project ook zouden kunnen oppakken

Deze uitgangspunten vormen de basis voor het deelnemingenbeleid dat door Groningen Seaports N.V. gevoerd moet worden.

CONCEPT

Corporate governance

Hoewel een aandeelhouderstrategie zich primair richt op de wijze waarop de aandeelhouder sturing geeft, wordt in deze aandeelhouderstrategie nadrukkelijk ook aandacht geschonken aan de governance van zowel Groningen Seaports N.V. als de GR Havenschap Groningen Seaports; dus de aandeelhouder zelf.

In 2022 is een onderzoek uitgevoerd naar de vraag of het nodig en / of wenselijk is om verbeteringen aanbrengen in de bestuurlijk juridische organisatie van de GR havenschap Groningen Seaports en zijn deelnemers versus Groningen Seaports N.V., waarbij gekeken is naar de welke wijze de geformuleerde doelen op een nog efficiëntere wijze kunnen worden bereikt, zonder concessies te doen op de risicobeperkingen. Daarmee dient de democratische legitimiteit van de te nemen besluiten gewaarborgd te blijven of te verbeteren. De uitkomsten van het onderzoek is inmiddels gerapporteerd. Het rapport beveelt zeer nadrukkelijk aan om de governance structuur te vereenvoudigen.
In het 2022 zijn verschillende stappen gezet door het AB en het DB om een beeld te krijgen van de huidige werking van de governance. Het rapport dat in juni 2022 door het bureau Necker van Naem is opgeleverd bevatte twee aanbevelingen waar het AB opvolging aan heeft gegeven. Allereerst heeft het AB de directeuren/ c.q. secretarissen van de participanten gevraagd een eerste informatieve niet-bindende schets te maken van een mogelijk toekomstige governance-structuur.

De vraag aan de directies van de deelnemers heeft geleid tot een routekaart waarin stappen zijn opgenomen om enerzijds te komen tot een geschikte governance-structuur, maar ook een proces om te komen tot een herijking van de strategische uitgangspunten van de deelnemers als het gaat om de beoogde doelen die met het havengebied dienen te worden gediend. Deze zogenaamde strategische kaders, vastgesteld door raden en staten, moet een basis bieden voor een herziening van de aandeelhouderstrategie van de GR Havenschap Groningen Seaports. Een eventuele gewijzigde governance-structuur moet leiden tot meer slagvaardige besluitvorming dat ten dienste staat aan de vastgestelde strategische koers en recht doet aan ieders rollen en bevoegdheden.

Op basis van de huidige planning is de verwachting dat in 2025 met de gewijzigde uitgangspunten en governance-structuur wordt gewerkt. In deze begroting kan daar echter maar beperkt op worden geanticipeerd omdat op het moment van opstellen van dit document nog een besluitvorming heeft plaatsgevonden over de invulling van een en ander.

Met de verzelfstandiging is er bewust voor gekozen om Groningen Seaports N.V. meer op afstand te zetten. Dit om onder andere een beperking van risico’s en transparantie in governance te bereiken. Tegelijkertijd is het wenselijk om voldoende invloed op Groningen Seaports N.V. te kunnen uitoefenen. In de eerste plaats is het vanwege de publieke belangen wenselijk om gepast invloed te

kunnen uitoefenen op de koers van het bedrijf. Ten tweede staat Groningen Seaports N.V. nog niet geheel financieel op afstand door het bestaan van borgstelling voor de financiering en daarmee is invloed op de financiële gang van zaken gewenst.
Mede als gevolg van de onderzoeksresultaat is er een toenemende behoefte van de deelnemers in de GR Havenschap Groningen Seaports om invloed uit te oefenen op de strategische koers van het havenbedrijf.

Huidige situatie

De GR Havenschap Groningen Seaports vormt een extra laag in de communicatie tussen overheden en Groningen Seaports N.V. en vervult daarbij tevens meer rollen dan uitsluitend die van aandeelhouder. De GR Havenschap Groningen Seaports zet met het initiëren van de onderzoeken de eerste stap op basis van de in de aandeelhoudersstrategie benoemde gesprek met de stakeholders aan te gaan over de governancestructuur.

Net als in ieder ander bedrijf heeft de GR Havenschap Groningen Seaports in zijn hoedanigheid van aandeelhouder invloed op ingrijpende gebeurtenissen binnen de vennootschap. Daarnaast is er via de statuten een behoorlijke mate van invloed op het beleid, o.a. door middel van het vaststellen van strategische plannen, benoeming en ontslag van bestuurders en RvC en zeggenschap over investeringen en andere financiële commitments boven € 5,0 mln.

CONCEPT

Overzicht verbonden partijen.

Naam:	Groningen Seaports N.V.
Vestigingsplaats:	Delfzijl
Belang:	GR Havenschap Groningen Seaports heeft op 31 december 2022 en 2023 een 100% belang in de aandelen van Groningen Seaports N.V.
Openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt:	De vennootschap heeft als doel: *1.* Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens te Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen; *2.* Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van niet havengebonden terreinen; *3.* Het ondersteunen van de GR Havenschap Groningen Seaports bij haar taken; en *4.* Het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied; *5.* Alles in de ruimste zin van het woord. Voorts heeft de vennootschap ten doel om door (nieuwe) vormen van financiering kansrijke ontwikkelingen in het haven- en industriegebied mogelijk te maken of te bespoedigen.
Veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de GR Havenschap Groningen Seaports in de verbonden partij heeft:	Geen.
Eigen vermogen:	31 december 2022: € 283,0 mln * 31 december 2023: € 289,0 mln *
Vreemd vermogen (incl. voorzieningen):	31 december 2022: € 214,2 mln * 31 december 2023: € 230,0 mln *
Resultaat boekjaar:	2022: € 16,1mln * 2023: € 6,0 mln *

(*) Cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2023 van Groningen Seaports N.V.

2.2.7 G. Grondbeleid

Met de verzelfstandiging van Groningen Seaports N.V. is besloten het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports te laten berusten. Het economische eigendom is bij de verzelfstandiging door het vestigen van rechten op erfpacht op de gronden, ingebracht in Groningen Seaports N.V. Het aan- en verkoopbeleid van Groninger Seaports N.V. is de uitwerking van de kaders zoals vastgelegd in de aandeelhoudersstrategie van GR Havenschap Groningen Seaports. Voor de terreinen die door de GR Havenschap Groningen Seaports namens Groninger Seaports N.V. zijn aangekocht ná de verzelfstandiging, geldt ook dat het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports berust en het economisch eigendom is overgedragen van de GR Havenschap Groningen Seaports naar Groninger Seaports N.V. Voor het deel van de gronden waarop nog geen erfpacht recht is gevestigd, geldt dat de economische voor- en nadelen door GR Havenschap Groningen Seaports eveneens zijn overgedragen aan Groningen Seaports NV. Deze gronden worden dientengevolge ook verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports NV.

Deze gronden kunnen door Groningen Seaports N.V. in ondererfpacht worden uitgegeven dan wel worden verkocht in samenspraak met de GR Havenschap Groningen Seaports. De juridische levering geschied bij verkoop door de GR Havenschap Groningen Seaports. Dergelijke transacties kunnen niet plaatsvinden zonder goedkeuring van de GR Havenschap Groningen Seaports.

Het gronduitgiftebeleid is door Groningen Seaports N.V. vastgelegd in de notitie gronduitgifte- en vestigingsbeleid 2018-2028. Deze nota is op 28 juni 2018 besproken in het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports en zal het toetsingskader zijn voor gronduitgifte. Op 15 maart 2019 heeft de GR Groningen Seaports kennis genomen van het aankoopbeleid van Groningen Seaports N.V.

Als hoofddoelstelling van zowel de gronduitgifte als de aankoop geldt het realiseren van economische ontwikkeling en werkgelegenheid ten behoeve van de vestiging van bedrijven die tevens bijdragen aan duurzaamheid. Afgeleide doelstelling is dat vanuit de grondexploitatie financiële middelen worden gegenereerd die worden aangewend voor:

1. Lange termijn haven- en klantcontractuele verplichtingen, waaronder eeuwigdurend groot onderhoud/ herstel, vervangingsinvesteringen en baggerwerkzaamheden
2. Afbouw van de borgstelling
3. Aflossen externe financiering door Groningen Seaports N.V.
4. Bijdrage aan de zelfstandige financierbaarheid van Groningen Seaports N.V.
5. Herinvestering in nieuwe activiteiten met een duurzaam financieel rendement (6,5%)
6. Overige toekomst vaste investeringen voor waard creatie (bijvoorbeeld haveninfrastructuur)

2.2.8 H. Wet open overheid

Deze paragraaf is een verplichting vanuit de Wet open overheid (Woo). In de jaarlijkse begroting besteden we in deze paragraaf aandacht aan de beleidsvoornemens voor de Woo.

De Wet open overheid biedt inwoners de mogelijkheid om informatie op te vragen. De Woo regelt in feite het recht op informatie over alles wat de GR doet.

Het doel van de Woo is om alle (semi-)overheidsinstanties transparanter te maken, dus ook de GR Havenschap Groningen Seaports. De informatie is hierdoor straks beter:

- vindbaar;
- uitwisselbaar;
- te archiveren;
- en toegankelijk.

De Woo verplicht overheden om actief - dus uit eigen beweging - bepaalde informatie openbaar te maken. Het gaat voor gemeenschappelijke regelingen om documenten in elf informatiecategorieën, namelijk: raadsstukken, wet- en regelgeving, bestuursstukken, convenanten, organisatie-informatie, jaarplannen en -verslagen, Woo-verzoeken, adviezen, onderzoeken, beschikkingen en klachten.

Tot nu toe is door de GR Havenschap Groningen Seaports het volgende aan de Woo gedaan:

- de secretaris is de contactpersoon voor de Woo;
- de agenda en stukken ten behoeve van AB-vergaderingen worden openbaar gepubliceerd op de website https://www.groningen-seaports.com/groningen-seaports/organisatiestructuur;
- Woo-verzoeken worden afgehandeld conform de daarvoor gestelde vereisten.

Er zal bij besluitvorming rondom een gewijzigde governancestructuur nadrukkelijk aandacht moet zijn voor dit onderwerp. De besluitvorming in de GR Havenschap Groningen Seaports behelst veelal zaken waarbij bedrijfsgevoelige informatie een cruciale rol speelt. Het feit dat dit plaatsvind in een openbaar lichaam brengt een extra complexiteit met zich mee. Om dit goed en verantwoord vorm te kunnen blijven geven dient de uitvoering van de Woo verder te worden geprofessionaliseerd. Dit kan bijvoorbeeld door:

- het benoemen van een Woo deskundige, welke verantwoordelijk is voor het beoordelen, behandelen en afwikkelen van Woo verzoeken;
- standaard werkprotocol ontwikkelen;
- aanstellen van een ondersteunend medewerker met toegang tot het archief van de GR; en
- deel op website reserveren voor publicatie van Woo verzoeken.

CONCEPT

Bij de besluitvorming over de inrichting van een eventuele nieuwe governancstructuur dient er rekening mee worden gehouden dat hiervoor extra middelen beschikbaar moeten worden gesteld.

3. Financiële begroting

3.1. Wijzigingen t.o.v. eerdere begrotingen

Het gerealiseerde resultaat 2023 van de GR Havenschap Groningen Seaports komt overeen met het geprognosticeerde resultaat 2023.

Voor de lasten vindt er jaarlijks een doorbelasting plaats welke inzichtelijk is gemaakt in de jaarstukken 2023 en in de programmabegroting *(zie toelichting op overzicht baten en lasten).*

3.2 Begroting winst- en verliesrekening 2025

(bedragen x € 1 ,-)	**Begroting 2025**
	Saldo
Lasten	**2.644.000**
Subtotaal lasten	**2.644.000**
Financiële baten	**2.644.000**
Financiële lasten	**0**
Saldo financiële baten en lasten	**2.644.000**
Begroot resultaat	**0**

CONCEPT

3.3 Algemene toelichting op de begroting 2025

Algemeen

De begroting over het boekjaar 2025 is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

3.4 Toelichting begroting winst- en verliesrekening 2025

(bedragen x € 1 ,-)	Begroting 2025
Lasten	
Dienstenvergoeding	**2.644.000**
Accountants- en administratiekosten	**47.000**
Secretariaat- en beheerskosten	**120.000**
Advieskosten	**43.000**
Doorbelasting kosten aan Groningen Seaports N.V.	**- 210.000**
Totaal lasten	**2.644.000**

De dienstenvergoeding die jaarlijks door de GR aan Groningen Seaports N.V. is verschuldigd voor de werkzaamheden zoals omschreven in de Dienstverleningsovereenkomst zal jaarlijks vooraf door de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. in onderling overleg worden vastgesteld, met als uitgangspunt dat de vergoeding gelijk zal zijn aan de integrale kostprijs van de door Groningen Seaports N.V. te verrichten diensten, vermeerderd met een jaarlijks vooraf vast te stellen winst- en risico-opslag.

In de secretariaat- en beheerskosten is opgenomen een bedrag ad € 15.000 voor de verbijzonderde interne controle die de basis vormt voor het rechtmatigheidsoordeel in 2025. Daarnaast is vooruitlopend op een mogelijke wijziging van de governancestructuur en professionalisering van de

organisatie het budget verhoogd tot € 120.000. Uit dit budget worden ook diensten als Ibabs en publicatie van regelgeving gefinancierd.
De advieskosten hebben betrekking op specialistische niet reguliere werkzaamheden voortvloeiende uit externe factoren. Gedacht moet worden aan juridische ondersteuning en dergelijke.

(bedragen x € 1 ,-)	Begroting 2025
Financiële baten	
Rente lening aan Groningen Seaports N.V.	**660.000**
Safe harbour premie Groningen Seaports N.V.	**1.984.000**
Totaal financiële baten	**2.644.000**

De rente baten lening aan Groningen Seaports N.V. bestaan uit 3,0% (2,2% + 0,8%) vaste rente (waarvan 80 basispunten safe harbour premie).
Groningen Seaports N.V. is aan de GR Havenschap Groningen Seaports voor de afgegeven borgstellingen jaarlijks een marktconforme vergoeding verschuldigd, oftewel een safe harbour premie. De safe harbour premie bedraagt 80 basispunten en is per jaar achteraf verschuldigd over de geborgde projecten en over de geborgde rentederivaat (bijstortings)verplichtingen, telkens uiterlijk op 31 december van het betreffende jaar.

(bedragen x € 1 ,-)	Begroting 2025
Financiële lasten	
Rente deelnemers	**-191.000**
Overige	**-500**
Doorbelasting rente deelnemers t.l.v. Groningen Seaports N.V.	**191.500**
Totaal financiële lasten	**0**

De rente deelnemers betreft een rentevergoeding welke jaarlijks aan de deelnemers in de GR wordt uitbetaald.

CONCEPT

4. Meerjarenraming 2025 – 2028

4.1. Begroting winst- en verliesrekening 2025-2028

(bedragen x € 1 ,-)	2025	2026	2027	2028
Lasten				
Dienstenvergoeding	**2.644.000**	**2.700.000**	**2.724.000**	**2.636.000**
Accountants- en administratiekosten	**47.000**	**49.000**	**51.000**	**53.000**
Secretariaat- en beheerskosten	**120.000**	**126.000**	**132.000**	**138.000**
Advieskosten	**43.000**	**45.000**	**47.000**	**49.000**
Doorbelasting kosten aan Groningen Seaports N.V.	**-210.000**	**-220.000**	**-230.000**	**-240.000**
Saldo totaal lasten	**2.644.000**	**2.700.000**	**2.724.000**	**2.636.000**
OPERATIONEEL RESULTAAT	**2.644.000**	**2.700.000**	**2.724.000**	**2.636.000**
Financiële baten en lasten				
Rente lening aan Groningen Seaports N.V.	**660.000**	**660.000**	**660.000**	**660.000**
Rente (safe harbour) borgstelling	**1.984.000**	**2.040.000**	**2.064.000**	**1.976.000**
Rente deelnemers gemeenschappelijke regeling	**-191.000**	**-191.000**	**-191.000**	**-191.000**
Rente overige	**-500**	**-500**	**-500**	**-500**
Doorbelasting rente deelnemers en overige aan Groningen Seaports N.V.	**191.500**	**191.500**	**191.500**	**191.500**
Saldo totaal financiële baten en lasten	**2.644.000**	**2.700.000**	**2.724.000**	**2.636.000**
NETTO RESULTAAT	**0**	**0**	**0**	**0**

4.2. Toelichting winst- en verliesrekening 2025-2028

De dienstenvergoeding, de rente lening aan Groningen Seaports N.V. en de rente (safe harbour) borgstelling, zijn ingeschat op basis van de financieringsbehoefte zoals vastgelegd in het bedrijfsplan 2025-2028 van Groningen Seaports N.V.

De directie en RvC van Groningen Seaports N.V. hebben ingestemd de accountants- en administratiekosten, secretariaat- en beheerskosten, advieskosten, rente deelnemers en rente overige ten laste van Groningen Seaports N.V. te brengen.

4.3. Balansprognose 2025-2028

(bedragen x € 1.000,-)	2025	2026	2027	2028
	31-dec	31-dec	31-dec	31-dec
ACTIVA				
Materiële vaste activa	2	2	2	2
Deelneming Groningen Seaports N.V.	198.058	198.058	198.058	198.058
Leningen aan Groningen Seaports N.V.	22.006	22.006	22.006	22.006
Financiële vaste activa	220.064	220.064	220.064	220.064
Overige vorderingen	3.046	3.111	3.144	3.065
Liquide middelen	1	1	1	1
Vlottende activa	3.047	3.112	3.145	3.066
TOTAAL ACTIVA	223.113	223.178	223.211	223.132
PASSIVA				
Eigen vermogen	219.876	219.876	219.876	219.876
Overige schulden	191	191	191	191
Overlopende passiva	3.046	3.111	3.144	3.065
Vlottende passiva	3.237	3.302	3.335	3.256
TOTAAL PASSIVA	223.113	223.178	223.211	223.132

CONCEPT

4.4. Toelichting balansprognose 2025-2028

Aangezien de deelneming in Groningen Seaports N.V. is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en er geen sprake is van dividendbeleid, zullen ontwikkelingen in Groningen Seaports N.V. niet direct leiden tot een wijziging in de balansprognose van de GR Havenschap Groningen Seaports.

In het bedrijfsplan 2024-2028 van deelneming Groningen Seaports N.V. is de volgende balansprognose opgenomen.

Bedragen x € 1.000

	2023 31-dec	2024 31-dec	2025 31-dec	2026 31-dec	2027 31-dec	2028 31-dec
Activa						
Materiële vaste activa	422.589	446.876	484.760	508.887	514.052	509.822
Financiële vaste activa	71.474	87.699	84.839	68.358	66.856	65.402
Vlottende activa	12.002	11.447	10.888	10.326	9.763	9.200
Totaal Activa	**506.065**	**546.022**	**580.487**	**587.571**	**590.671**	**584.423**
Passiva						
Eigen vermogen	283.065	283.488	288.531	287.664	289.399	291.559
Voorzieningen	2.040	2.215	2.467	2.645	2.823	2.916
Langlopende lening (GR)	22.006	22.006	22.006	22.006	22.006	22.006
Langlopende lening	164.850	186.700	178.450	184.500	177.500	170.500
Kortlopende financiering	10.030	21.771	65.000	63.421	73.133	69.994
Kortlopende schulden	34.450	38.575	37.950	37.925	35.250	23.650
Netto resultaat	423	5.043	-867	1.735	2.160	3.798
Totaal Passiva	**506.065**	**546.022**	**580.487**	**587.571**	**590.671**	**584.423**

Op basis van de balansprognose van Groningen Seaports N.V. is er sprake van een stille reserve, zijnde het verschil tussen het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. en de balanswaardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V.

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft ultimo 2023 een netto schuld van € 2,2 mln., zijnde 1% van het balanstotaal. Van deze schuld heeft € 1,9 mln. betrekking op Groningen Seaports N.V. waar een vordering tegenover staat van € 24 mln. De netto vordering op Groningen Seaports N.V. bedraagt € 22,0 mln.